

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
EUROPA DEL SEGLE XX.
SOCIETAT I CULTURA

Coordinació: Jaume Barrull

Any acadèmic 2013-14

Informació general de l'assignatura

Denominació	EUROPA DEL SEGLE XX. SOCIETAT I CULTURA
Codi	100037
Semestre d'impartició	2n Q Avaluació Continuada
Caràcter	Optativa
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	Jaume Barrull
Departament/s	Història
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català
Horari de tutoria/lloc	Jaume Barrull (coordinador) Despatx: 2.14.3 Dimarts 12-13h Manuel Lladonosa Despatx: 2.14.3 Dimarts 12-13h

Jaume Barrull (coordinador)
Manuel Lladonosa

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura té com a objectiu la comprensió dels processos de canvi a Europa al llarg del segle XX i els fenòmens que han desembocat en el moment actual.

Es donarà una visió global en la qual s'atendran els aspectes econòmics, polítics, socials i culturals. Es treballarà la construcció d'un coneixement comparat de la història de les diferents etapes i territoris, de les desigualtats i heterogeneïtats socials i econòmiques i del seu paper en l'evolució històrica.

Es desenvoluparà una introducció als principals debats historiogràfics i estats de la qüestió.

Objectius acadèmics de l'assignatura

objectius formatius
Comprendre i pensar, històricament, i examinar les causes dels processos actuals al continent europeu.
Capacitat per saber formular els estats de la qüestió dels principals temes de la vida europea en el segle XX.
Saber moure's críticament i discerniment en els debats històrics i introduir-se en l'anàlisi de textos i documents.
Treballar les bases de la recerca
Utilitzar amb discerniment crític i selectiu els recursos de les TIC.

Competències

Competències
Cercar que l'alumnat domini les variables espai i temps i la interrelació entre els diversos processos socials que configuren la història europea del segle XX..
Coneixement i recerca de la bibliografia bàsica
Treballar les competències d'anàlisi, síntesi i comunicació oral i escrita, així com la capacitat crítica.
Desenvolupar la capacitat d'ordenar materials, idees i informació.
Aplicar els recursos de les TIC al coneixement històric

Continguts fonamentals de l'assignatura

I: Introducció

1: Europa entre dos segles. El "curt segle XX"?

II: Europa entre dues guerres

- 2: La Gran Guerra (1914-1918)
- 3: La Revolució russa i l'organització d'un nou model social
- 4: La Conferència de París (1919), el Tractat de Versalles i la Societat de Nacions. Noves fronteres i països.
- 5: Les crisis econòmiques i socials. El malestar de la societat de masses. Les esquerres europees i l'alternativa comunista. Assaigs revolucionaris.
- 6: L'alternativa feixista i els seus models. La Itàlia de Mussolini
- 7: De la república de Weimar al III Reich
- 8: Resistència democràtica i antifeixisme. Els fronts populars. La mobilització europea a la guerra civil espanyola.
- 9: Art i poder: de les avantguardes a la cultura de masses.
- 10: Les relacions internacionals: el camí vers una nova confrontació intereuropea.
- 11: La Segona Guerra Mundial.

III: Europa: entre la divisió i els esforços unitaris

- 12: Les conseqüències geopolítiques, socials i culturals de la Segona Guerra Mundial. Art després del "Diluvi". Existencialismes.
- 13. El món capitalista entre la reconstrucció econòmica i la guerra freda. El Pla Marshall. Els projectes polítics. Les bases de l'estat del benestar.
- 14. La Unió soviètica i la comunistització d'Europa oriental. La divisió d'Alemanya.
- 15. La Guerra freda i les crisis de Berlín. Comunisme i anticomunisme en la política i la cultura. Congressos per la pau *versus* Congressos per la llibertat.
- 16. El procés cap a la unitat europea. La Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer i el Mercat Comú. El Tractat de Roma. La reconciliació franco alemanya.
- 17: El desplegament de la societat capitalista i dels estàndards educatius i culturals als anys cinquanta i seixanta. Cap a la societat de consum i les noves formes de vida.
- 18: L'auge de les polítiques reformistes a Europa occidental. Moviments a l'Europa comunista entre el "desgel" soviètic a la mort de Stalin i la dissidència. Les primaveres de 1968 a l'Est i l'Oest.
- 19. Entre la secularització, les renovacions i el pluralisme religiós. El Concili Vaticà II.
- 20: Crisi energètica, reconversió i noves polítiques als anys setanta i vuitanta. La democratització del sud d'Europa. L'impuls tecnocientífic.
- 21: Crisi i caiguda dels comunismes a l'Europa oriental (1989-1990). La unificació alemanya. Els progressos de la unió europea.
- 22: Sota el signe de la globalització dels anys noranta i primera dècada del 2000. Europa en temps de crisi.

Eixos metodològics de l'assignatura

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	o*	G*	HP*	HNP*

Classe magistral (M)	33 hores de classe presencial en grup únic per impartir el temari				
Seminaris (S)	2 seminaris: Camps de concentració i testimonis: 3 hores Pensament i democràcia: 3 hores				
Pràctiques (P)	Lectures i comentari de textos sobre les crisis econòmiques del segle XX: 3 hores. La Unió Europea: 3 hores				
Treballs (T)	Els treballs en equip i individuals seran una conclusió de les classes, seminaris i pràctiques.				
Tutories (Tut)	Tutories programades amb els alumnes per guiar el treball individual i en equip i completar la tasca d'aprenentatge i adquisició de competències.				
Altres (AA)					
Avaluació (AV)	Valoració de la tasca dels alumnes d'acord amb la participació a classe, elaboració de comentaris i informes concrets sobre el temari i el treball fet als seminaris i pràctiques. Possibilitats segons els casos d'un taller d'avaluació.				
TOTAL					

Sistema d'avaluació

mecanismes d'avaluació	codificació / descripció-criteris / tipologia TPD	observacions	O*	Activitat	%*
Assistència i participació (As)		Vegi's nota anterior sobre avaluació. La distribució de percentatges es comunicarà en iniciar les classes.			40
Taller d'avaluació (TA) (Examen)					40
Informe (In) / Treballs (T)					20
Altres (A)					
TOTAL					100

Bibliografía i recursos d'informació

- ARÓSTEGUI, Julio: *La investigación histórica: teoría y método*. Barcelona, Crítica, 1995.
- BERNARDI, Alberto de, GUARRACINO, S.: *Diccionario de Historia*, Madrid, Anaya&Mario, 1993
- CAPARRÓS LERA, J. M.: *100 películas sobre Historia Contemporánea*. Madrid, Alianza, 1997.
- COOK, CH., y STEVENSON, J.: *Guía de historia contemporánea de Europa*, Alianza, Madrid, 1994
- CROMPTON, T.: *Cronología Interdisciplinar. Historia-Literatura-Arte-Ideas políticas y económicas-Ciencia y Técnica*, Globo, Madrid, 1993
- Diccionario de Historia de los países del mundo*, Barcelona, Salvat, 1999
- EGIDO LEON, A.: *La historia contemporánea en la práctica (Textos escritos y orales, maps, imágenes y gráficos comentados)*, Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, Madrid, 1996
- LÓPEZ ALONSO, José M^a.: *Diccionario de historia y política del siglo XX*. Madrid, Tecnos, 2001.
- MESTRE I CAMPI, J. (Dir) : *Cronologia d'història del món*, Edicions 62, Barcelona, 1999.
- MORENO, SECO, M. : *Las imágenes de la persuasión. Materiales gráficos para la enseñanza de la Historia Contemporánea*, Universidad de Alicante, 2000
- SÁNCHEZ DE MADARIAGA, E.: *Conceptos fundamentales de historia*. Madrid, Alianza, 1998.
- SOGUEES, Marie-Loup y Helena Pérez Gallardo : *Diccionario de historia de la fotografía*. Madrid, Cátedra, 2003.

OBRES GENERALS I INTRODUCTÒRIES*

- AMBROSIUS, Gerold; HUBBARD, William H.: *Historia social y económica de Europa en el siglo XX*. Alianza editorial, Madrid, 1986.
- BOCK, Gisela: *La mujer en la historia de Europa*, Crítica, Barcelona, 2001.
- BRUGMANS, Henri: *La idea de Europa (1920-1970)*, Editorial Moneda y Crédito, Madrid, 1972.
- BURLEIGH, Michael: ***Causas sagradas : religión y política en Europa : de la Primera Guerra Mundial al terrorismo islamista*, Taurus, Madrid, 2006.**
- CASANOVA, Julián: *Europa contra Europa, 1914-1945*, Crítica, Barcelona, 2011.
- CASANOVA, Julián (Comp.): *Guerras civiles en el siglo XX*, Fundación Pablo Iglesias, Madrid, 2001.**
- CLARK, Toby: *Arte y propaganda en el siglo XX*, Akal, Madrid, 2000.
- FERRER, Albert: *Federalisme i romanticisme. Visions de la unitat europea*, Proa, Barcelona, 2003.
- HOBBSAWM, Eric J.: ***Historia del siglo XX : 1914-1991*, Crítica, Barcelona, 2001 (Títol original: *Age of extremes : the short twentieth century, 1914-1991*).**
- JUDT, Tony : *Postguerra, Una historia de Europa desde 1945*, Madrid, Taurus, 2006.
- *Pensar el segle XX*. Amb Timothy Snyder. La Magrana, Barcelona, 2012.

- KOLKO, G.: *El siglo de las guerras. Política, conflictos y sociedad desde 1914*. Barcelona, Paidós, 2005.
- MAMMARELLA, Giuseppe: *Historia de Europa Contemporánea (1945-1990)*, Ariel, Barcelona, 1990.
- MAZOWER, Mark : *La Europa Negra. Desde la Gran Guerra hasta la caída del comunismo*, Ediciones B., Barcelona, 2001.
- MOSSE, G.L. : *La nacionalización de las masas*, Marcial Pons, Madrid, 2007.
- PEREIRA, Juan Carlos : *Historia de las relaciones internacionales contemporáneas*, Ariel, Barcelona, 2001.
- PRIESTLAND, David: ***Bandera roja: historia política y cultural del comunismo*, Crítica, Barcelona, 2010.**
- PROCACI, Giuliano: *Historia general del siglo XX*, Crítica, Barcelona, 2007.
- RÚIZ DOMÉNEC, José Enrique: ***Europa: las claves de su historia*, RBA, Barcelona, 2010.**
- SASSOON, Donald: *Cultura. El patrimonio común de los europeos*, Crítica, Barcelona, 2006.
- SERVICE, Robert: *Camaradas. Breve historia del comunismo*, Barcelona, Ediciones B, 2009.
- SCHAUB, Jean-Frédéric: *¿Tiene Europa una historia?*. Akal. Madrid, 2013.
- STERN, Fritz: *Occident al segle XX. Autodestrucció i reconstrucció, triomf i deliri*, Barcelona, Arcàdia, 2009.
- TERON, Y.: *El Estado criminal. Los genocidios del siglo XX*, Barcelona, Península, 1995.
- THÉBAUD, F. (dir.): *Historia de las mujeres. El siglo XX*. Taurus. Madrid, 1993, vol. 5.
- TODOROV, T.: *Memoria del mal, tentación del bien. Indignación sobre el siglo XX*. Barcelona, Península, 2004.
- VINEN, Richard: *Europa en fragmentos. Historia del viejo continente en el siglo XX*, Barcelona, Península, 2002
- WASSERSTEIN, Bernard: ***Barbarie y civilización : una historia de la Europa de nuestro tiempo*, Barcelona, Ariel, 2010.**
- WATSON, Peter.- *Historia intelectual del siglo XX*, Crítica, Barcelona, 2002.
- ZAMAGNI, Vera, *Historia económica de la Europa Contemporánea*, Crítica, Barcelona, 2001.

* Al llarg del curs s'ampliarà la bibliografia d'acord amb el contingut del programa.

ALGUNES PÀGINES D'INTERNET:

* Arthistoria.com:

<http://www.artehistoria.com/>.

Histodidáctica: <http://www.ub.edu/histodidactica/>

* Hispania Nova. Revista de Historia Contemporánea: <http://hispanianova.rediris.es/>.

Historia1Imagen UDLA: <http://historia1imagen.cl/>

* Le Drapeau Rouge. Cantos revolucionarios:

<http://drapeaurouge.free.fr/>.

* Musee d'Orsay:

<http://www.musee-orsay.fr>.

* Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía:

<http://museoreinasofia.mcu.es/>.

* Personajes históricos:

<http://www.utopiaverde.org/historia/personajes/principal.html>

* Revolución soviética:

<http://www.marxists.org/history/ussr/revolution/>

* Museum of modern art –Tate Modern–:

<http://www.tate.org.uk/>.

The Daguerrian Society:

<http://www.daguerre.org/>.

* WHITE, Matthew. Historical Atlas of the Twentieth Century: <http://users.erols.com/mwhite28/20centry.htm>.